

عنوان: مدل سطح بندی و توزیع جغرافیایی خدمات پری ناتال (حول تولد) در جمهوری اسلامی ایران.

نویسندگان: آرش رشیدیان، رضا یوسفی نورایی، آرش عازمی خواه، محمد حیدرزاده، نسرين چنگیزی، فاطمه مهتا بصیر، محمداسماعیل مطلق.

مجله علمی پژوهشی حکیم ۱۳۸۷: دوره ۱۱، شماره ۲، ص ۱۱-۱.

چکیده

مقدمه: در طول دهه گذشته میزان مرگ و میر نوزادان در کشور به حد کافی کاهش نیافته است. یک راه حل سطح بندی خدمات به گونه ای است که بهترین خدمات با کیفیت در دسترس نیازمندان قرار گیرد و در عین حال به محدودیت های اقتصادی و اجرایی توجه شود. هدف مطالعه تدوین ساختاری برای توزیع بهینه و به صرفه سطوح مختلف خدمات پری ناتال است.

روش کار: با روش تحلیل مناطق کوچک، کشور به مناطق خدمات پری ناتال (PCR) تقسیم شد. برای تخصیص سطوح خدمات و توزیع تخت ها از چرخه های تکرار استفاده شد به گونه ای که فاصله محل زندگی از محل ارائه خدمت به حداقل برسد، وجود خدمات در هر منطقه با شاخص های نیاز متناسب شود و حداقل تغییر در حوزه های مدیریتی و زیرساخت های موجود انجام گیرد.

یافته ها: کشور به ۳۳ PCR تقسیم گردید. تعداد کل تخت های سطح ۳ خدمات نوزادان (NICU) 1256 تخت و تعداد تخت های سطح دو ۳۷۶۸ محاسبه گردید و به شهرستانها تخصیص داده شد. برای هر PCR یک شهرستان سطح ۳ به عنوان مرکز شناسایی شد. ۶۱ شهرستان به عنوان سطح ۳ و ۱۰۴ شهرستان به عنوان سطح ۲ شناسایی شدند. شهرستانهای سطح ۱ و ۱ب به نزدیکترین شهرستان سطح بالاتر تخصیص داده شدند. مدل پیشنهادی متوسط فاصله شهرستان ها از مرکز را از 125 به 109 کیلومتر تقلیل داد. متوسط فاصله شهرستان ها از مرکز سطح سه 79 کیلومتر و متوسط فاصله وزن داده شده بر اساس جمعیت به 42 کیلومتر کاهش یافت.

نتیجه گیری: مدل حاضر فاصله بین سطوح ارائه خدمات را کاهش داد و بین امکانات و جمعیت مناطق هم خوانی برقرار کرد. اجرای سطح بندی نیازمند تأمین منابع است و ممکن است با مقاومت هایی روبرو شود که باید با تصویب قوانین، نظارت و پایش، آموزش و فرهنگ سازی، و مشوق های مناسب آنها را کاهش داد. یک مدل کشوری ماندگار سطح بندی باید در سطح ملی تدوین گردد و در مناطق محیطی با توجه به مسایل ویژه هر منطقه نهایی سازی و تصحیح شود.